

IZVESTAJ IZ REGIONA:

Author: [Goran Ivanovic](#)

Televizijska emisija, emitovana u udarnom terminu, suocila je hrvatsku naciju s nedelima iz ratnog perioda.

Hrvatska: Suocavanje sa ratnim tabuima

Hrvatska televizija (HTV) emitovala je javnosti nepoznat dokumentarac o doskorasnoj tabu-temi: zlocinima nad srpskim civilima pocinjenim nakon sto je tokom operacije "Oluja" hrvatska vojska od srpskih snaga povratila oblast Krajine.

Dokumentarni film, "Oluja nad Krajinom", prikazan 1. oktobra u okviru popularne politicke emisije "Latinica", delo je nezavisnog novinara Boze Knezevica.

Za mnoge u Hrvatskoj, film je predstavljao potpuno otkrovenje, buduci da je zvanicna politika pod bivsim hrvatskim predsednikom Franjom Tudjmanom tvrdila da Hrvati ne mogu biti optuzeni za pocinjene ratne zlocine iz razloga sto je u pitanju bila cista samoodbrana.

Vlada levog centra pod premijerom Ivicom Racanom, koja je vlast preuzela 2000, oprezno je otvorila ovo pitanje kako bi pripremila javno mnjenje za izrucenje nekolicine Hrvata koji se nalaze na optuznicima Tribunala za ratne zlocine u Hagu.

Ministarstvo kulture ucestvovalo je sa 25.000 nemackih maraka u realizaciji filma, u kome se nekoliko starica, koje su prezivele "Oluju", priseca nacina na koji su njihovi, uglavnom, bolesni i nepokretni clanovi porodica i nekolicina zemljaka ubijeni dve nedelje po okoncanju vojne operacije, avgusta 1995. godine.

Operacija "Oluja" rezultirala je uspesnom reintegracijom oblasti Krajina, koju su naoruzani srpski separatisti zauzeli tokom 1991. godine. Ona je, medjutim, izazvala i egzodus oko 200.000 hrvatskih Srba, a Helsinski odbor i druge organizacije za zastitu ljudskih prava tvrde da je tom prilikom ubijeno oko 400 civila, dok je nekoliko hiljada srpskih kuca spaljeno.

Haski tribunal svojevremeno je pokrenuo istragu o navodnoj umesanosti hrvatskih snaga u ratne zlocine pocinjene nad Srbima.

Samo pitanje je u najsiroj javnosti ostalo umnogome nerazjasnjeno. Ali kada je "Latinica" pozvala gledaoce da telefonskim putem glasaju da li bi, nakon sto su odgledali emisiju, podrzali krivicno gonjenje hrvatskih pocinilaca ratnih zlocina, vise se od dve trecine - otprilike 5.000 od njih ukupno 7.500 - izjasnilo da podrzavaju takav postupak.

Na sadrzaj emisije besno su reagovali desno orijentisani politicari. Nakon emitovanja, urednik emisije Denis Latin postao je meta toliko ozbiljnih pretnji, da mu je za izvesno vreme postala neophodna i pratnja dvojice telohranitelja.

Opoziciona Hrvatska demokratska zajednica (HDZ), koja se u vreme operacije "Oluja" nalazila na vlasti, zahtevala je da Latin i generalni direktor HTV Mirko Galic budu otpusteni.

HDZ je optuzila autore emisije za pogresno izjednacavanje zlocina koje su pocinili Srbi sa onima koje su pocinili Hrvati, kao i za svesno potcenjivanje prvih. Predsednik HDZ Ivo Sanader je u otvorenom pismu pomenuo i nastojanje da se "ponize hrvatski veterani koji su ucestvovali u ratu".

Organizacije ratnih veterana bile su u svojim protestima jos ostrije. One su vec predvodile zestoke antivladine demonstracije koje su proteklog februara usledile nakon hapsenja mladog generala Mirka Norca, optuzenog za ucesce u ratnim zlocinima pocinjenim 1991. nad srpskim civilima u Gospicu, na samoj granici sa Krajinom koja se tada nalazila pod srpskom kontrolom.

Iste grupe bile su aktivne i u odbrani generala Anta Gotovine, koji je jos uvek na slobodi iako je Haski tribunal proteklog leta protiv njega podigao optuznicu zbog navodnih ratnih zlocina pocinjenih tokom i nakon operacije "Oluja".

Nenad Ivankovic, zamenik predsednika organizacije ratnih veterana Honos, izjavio je da je HTV prestala s emitovanjem emisija o srpskim zlocinima nad Hrvatima, buduci da se one ne poklapaju sa planovima Haskog tribunala.

Ivankovic, koji je pod Tudjmanovom vlascu bio urednik provladinog dnevnog lista "Vjesnik", napisao je nedavno i ulizicku biografiju generala Gotovine, velicajuci njegovu ulogu u ratu u Hrvatskoj.

Uprkos protestima desnice, HTV je nastavila da istrazuje problematiku ratnih zlocina, da bi tri nedelje nakon kontroverznog dokumentarca emitovala jos jednu emisiju, u kojoj je intervjuisano dvoje dece koja su 1991. prezivela ubistvo nekada istaknute zagrebacke srpske porodice Zec.

Mnogi sumnjaju da se porodica Zec, koja je sada nastanjena u Banja Luci (Republika Srpska), nasla na udaru kako bi se Srbi nastanjeni po hrvatskim gradovima ubedili da odu iz zemlje. Mada su ubice docije uhapsene, i mada su cak priznale zlocin, bile su pustene na slobodu. Trostruko ubistvo nikada nije na zadovoljavajuci nacin rasvetljeno. Sinisa Rimac, jedan od navodnih pocinilaca, jos uvek je pripadnik hrvatske vojske.

Vlada ce mozda ostati u procepu izmedju svojih obaveza prema Hagu i straha da ce je desnica optuziti za izdaju, ali se - ukoliko televizija predstavlja bilo kakvo merilo - cini da je Racan konacno odlucio da se suoci i sa tamnom stranom nedavne ratne proslosti Hrvatske.

Goran Ivanovic je novinar hrvatskog ogranka BBC u Zagrebu.

Location: [Croatia](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/izvestaj-iz-regiona-0>